

Nr 212.

Av herr **Andersson, Alfred**, om lagstiftning till förhindrande av sammanslagning av familjejordbruk eller ofullständiga jordbruk med större jordbruk.

Under år 1943 ha 111 städer ökat sin folkmängdssiffra med sammanlagt 66 563 personer. Därtill komma 1 113 personer, som överförts till Lund genom inkorporering. Siffrorna vittna om att den sedan slutet av 1860-talet pågående folkvandringen från landsbygden alltjämt fortsätter med oförminskad kraft. Från olika håll torde vid årets riksdag åtgärder från statens sida krävas för att komma till rätta med landsbygdens framtidsfrågor. Här skall därför endast en detalj beröras.

Landsbygdens viktigaste näringsgren är jordbruket, som tillsammans med skogsbruk och andra binärningar alltjämt sysselsätter ca två milj. människor. Av denna folkmängd hänföres 1 599 000 till den egentliga jordbruksbefolkningen och av denna återigen äro 859 000 personer knutna till brukningsdelar med högst 10 hektar åker. De framtida förhållandena för denna stora folkgrupp komma att till väsentlig del bestämma både landsbygdens framtida folkmängd och dess ekonomiska, sociala och kulturella utveckling. Enighet råder i princip därom, att vissa strukturförändringar äro ofrånkomliga inom denna sektion av jordbruket. En hel del mindre gårdar måste förstärkas. Trots allt vad som talats och lagstiftats om denna sak måste man dock konstatera, att vi ännu knappast kommit i gång med denna rationaliseringsverksamhet. Olika meningar torde också finnas både om huru det skall ske och huru långt man skall gå i fråga om sammanläggning av jordbruk. Vill man anlägga *enbart* lantbrukstekniska och ekonomiska synpunkter, kan man utan tvivel gå mycket långt i många fall. Då skall man emellertid inte klaga över landsbygdens avfolkning. Tvärtom! Utvandringen blir då en av kärnpunkterna vid realiserandet av landsbygdens ekonomiska program. Resultatet blir storföretag och anställda arbetare, under det att den självägande småbrukare- och småbondeklassen till stor del kommer att avvecklas.

Enligt min mening skulle det vara ett missgrepp att gå denna väg. Tillsammans med de rent ekonomiska och tekniska argumenten måste även historiska, kulturella, psykologiska, befolkningspolitiska och allmänt ideella synpunkter beaktas. Om så sker blir det en väsentlig sak att trygga utkomsten för ett stort antal småbrukare och bönder.

Under tiden som det diskuteras och planeras för landsbygdens framtid

sker emellertid i viss utsträckning en sammanläggning av mindre jordbruk, både ofullständiga och fullständiga, med större gårdar. Jordkoncentrationen kring storbruken ökar. Det vore enligt min mening rimligt att denna utveckling stoppades åtminstone tills man fick full klarhet om hurudan den framtida konstruktiva landsbygdslinjen skall bliva. Rimligtvis kan man inte hindra, att en person köper flera gårdar och ej heller att han brukar dem tillsammans, om han har lust därtill. Men man bör kunna hindra att dessa mindre jordbruk utplånas som självständiga brukningsdelar genom att husen få förfalla och jorden juridiskt sammanläggas med den större fastigheten. Om så inte sker riskerar man att jordkoncentrationen kring storbruken ökas i rask takt, under det man förhandlar om huru ofullständiga jordbruk skola kunna göras bärkraftiga.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära skyndsamt utredning om och förslag till en lagstiftning, varigenom sammanslagning av familjejordbruk eller ofullständigt jordbruk, som lämpligen kunna kompletteras så att de bliva familjejordbruk, med större jordbruk förhindras.

Stockholm i januari 1944.

Alfred Andersson.